

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] oporteat aliquem alium? 7

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

pit lumen à candela alterius. Et ideo quamvis ille qui abstulit, non habeat id quod accepit, sed in alium fit translatum: quia tamen alter priuatur re sua, tenetur ei ad restitutionem, & ille qui rem abstulit ratione iniuriarum actionis, & ille qui rem habet ratione ipsius rei.

Ad secundum dicendum, quod homo, etsi non tenetur crimen suum detegere hominibus, tenetur tamen crimen suum detegere Deo in confessione. & ita per sacerdotem, cui confitetur, potest restitutionem facere rei alienarum.

Ad tertium dicendum, quod quia restitutio principaliter ordinatur ad remouendum damnū eius, à quo est aliquid iniuste ablatum: ideo postquam ei restitutio sufficiens facta est per vnum, alij non tenentur ei ulterius restituere, sed magis remissionem facere ei qui restituit; qui tamen potest condonare.

ARTIC. VII.

Utrum illi, qui non acceperunt, teneantur restituere?

Ad septimum sic proceditur. Videtur, quod illi, qui non acceperunt, non teneantur restituere. Restitutio enim quadam pena est accipientis. Sed nullus debet puniri, nisi qui peccauit. Ergo nullus debet restituere, nisi qui accepit.

350
4. dif. 15.
7 1. a. 5.
2. 3.

¶ 2 Præterea, iustitia non obligat aliquem ad hoc, quod rem alterius augeat. Sed si ad restitutionem teneretur non solum ille qui accepit, sed etiam illi qui qualitercumque cooperantur, auferetur ex hoc res illius, cui est aliquid subtractū: tum quia sibi multoties restitutio fieret: tum etiā quia quandoque aliqui operam dant ad hoc, quod aliqua res alicui auferatur, quæ tamen non ei auferatur. Ergo non tenentur alij ad restitutionem.

¶ 3 Præterea, Nullus tenetur se periculo exponere ad hoc, quod rem alterius saluet. Sed aliquando manifestando latronem, vel ei restitendo, aliquis periculo mortis se exponeret. Non ergo tenetur aliquis

quis periculo mortis se exponeret. Non ergo tenetur aliquis ad restitutionem propter hoc, quod non manifestat latronem, vel ei non resistit.

SED contra est, quod dicitur Rom. 1. Digni sunt morte, non solum qui faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus. Ergo pari ratione etiam consentientes debeat restituere.

ad. prec. RESPONDEO dicendum, quod sicut dictum est, ad restitutionem tenetur aliquis, non solum ratione rei alienæ, quam accepit; sed etiam ratione iniuriæ acceptionis. Et ideo quicumque est causa iniuriæ acceptionis, tenetur ad restitutionem. Quod quidem contingit dupliciter, directe scilicet, & indirecte. Directe quidem, quando inducit aliquis alium ad accipiendum. Et hoc quidem tripliciter. Primo quidem modo, movendo ad ipsam acceptionem, quod quidem fit præcipiendo, consulendo, consentiendo expresse, & laudando aliquem, quasi strenuum de hoc, quod aliena accepit. Alio modo ex parte ipsius accipientis, quia scilicet eum receptat, vel qualitercumque ei auxilium fert. Tertio modo, ex parte rei acceptæ: quia scilicet particeps est furti vel rapinæ, quasi socius maleficii. Indirecte verò, quando aliquis non impedit, eum possit, & debeat impedire; vel quia subtrahit præceptum, siue consilium impediens furtum vel rapinam; vel quia subtrahit suum auxilium, quo posset obfistere; vel quia occultat post factum. Quæ his versibus comprehenduntur,

Iussio, consilium, consensus, palpo, recursus,
Participans, mutus, non obstitans, non manifestans.

Sciendum tamen, quod quinque præmissorum semper obligant ad restitutionem. Primum, iussio, quia scilicet ille qui iubet, est principaliter movens: unde ipse principaliter tenetur ad restituendum. Secundum, consensus, in eo scilicet sine quo rapina fieri non potest. Tertio, recursus, quando scilicet aliquis

aliquis est receptor latronū, & eis patrociniū præstat. Quarto, participatio, quando scilicet aliquis participat in crimine latrocinij, & in præda. Quinto, tenetur ille qui non obstat, cum obstat teneatur. Sicut principes qui tenentur custodire iustitiā in terra, si per eorum defectum latrones increpant, ad restitutionē tenentur: quia redditus quos habent, sunt quasi stipendia ad hoc instituta, ut iustitiam conferent in terra. In alijs autem casibus enumeratis, non semper obligatur aliquis ad restituendum. Non enim semper consilium, vel adulatio, vel aliquid huiusmodi, est efficax causa rapinae. Vnde tunc solum tenetur consiliator, aut palpo, idest adulator, ad restitutionem, quando probabiliter estimari potest, quod ex huiusmodi causis fuerit iniusta acceptio subsecuta.

Ad primum ergo dicendum, quod non solum peccat ille qui peccatum exequitur, sed etiam qui quocumque modo peccati est causa, siue consiliando, siue præcipiendo, siue quouis alio modo.

Ad secundum dicendum, quod principaliter tenetur restituere ille, qui est principalis in facto: principaliter quidem præcipiens: secundo verò exequens: & consequenter alij per ordinem. Vno tamen restituente illi qui passus est damnum, alius eidem restituere non tenetur: sed illi qui sunt principales in facto, & ad quos res peruenit, tenentur alijs restituere, qui restituerunt. Quando autem aliquis præcipit iniustam acceptionem, qua non subequitur, non est restitutio facienda: cum restitutio principaliter ordinetur ad reintegrandam rem eius, qui iniuste est damnificatus.

Ad tertium dicendum, quod non semper ille qui non manifestat latronem, tenetur ad restitutionem, aut qui non obstat, vel qui non reprehendit: sed solum quando incumbit alicui ex officio, sicut principibus terræ, quibus ex hoc non multum imminet periculum. Propter hoc enim potestate publica potiuntur, ut sint iustitiæ custodes.